

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

["Ne gyújts rá!" nemzetközi nap](#)

[Közlemények](#)

[Fertőző betegségek adatai](#)

[Impresszum](#)

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

MA NEM ÉGETEM TOVÁBB! – NE GYÚJTS RÁ!
NEMZETKÖZI NAP 2002. NOVEMBER 21.

Az Egészségügyi Világszervezet évente jelentést ad ki a világ egészségéről, minden évben egy adott témakört emelve a középpontba. A néhány hete megjelent 2002-es jelentés az egészséget veszélyeztető tényezőkre helyezi a hangsúlyt, melyek között természetesen a dohányzás is jelentős szerepet játszik (<http://www.who.int/whr/en/>).

A jelentés kiemeli, hogy a dohányzásra vezethető vissza a világon bekövetkező halálozás 8,8%-a, évente mintegy 4,9 millió haláleset. A fejlett ipari országokban (Magyarországot is ide sorolják) a dohányzás következtében kialakuló betegségek hozhatók összefüggésbe a halálesetek 12%-ával (a férfiak esetén a halálozás több mint negyedével, a nők esetén csaknem a tizedével). A fejlett országokban a dohányzás a felelős a tüdőrák 70-90%-áért, a krónikus légzőrendszeri betegségek 56-80%-áért és a szív-érrendszeri betegségek 22%-áért. Az említetteken kívül a dohányzás megnöveli az egyéb daganatos betegségek (pl. szájüregi, gége-, garat-, nyelőcső-, hasnyálmirigy-, hólyagrák), de kutatások által bizonyítottan az impotencia és az öngyilkosság kockázatát is.

A dohányfüst nemcsak azokra fejt ki káros hatását, akik önként választják a dohányzó életvitelt: a passzív dohányzás szintén súlyos egészségproblémákhoz vezethet. A várandós nők dohányzása különösen felelőtlen és egyben kegyetlen viselkedés a magzattal szemben, hiszen a születendő gyermek nem tud tiltakozni a rázúduló ártalmak ellen: a terhesség alatti dohányzás növeli az alacsony születési súly, a méhen belüli növekedési retardáció, a bölcsőhalál és egyes gyermekkori légzőszervi betegségek kialakulásának esélyét.

Az Egészségügyi Világszervezet Európai Irodája által kiadott 2002-es jelentés Európa egészségéről (<http://www.who.dk/document/e76907.pdf>) kiemeli, hogy Európában mintegy 215 millióan dohányoznak, és évente körülbelül 1,2 millió haláleset a dohányzásnak "köszönhető".

Magyarországon a 2000-ben végzett Országos Lakossági Egészségfelmérés adatai szerint **a nők 26,3%-a, a férfiak 40,7%-a dohányzott.** A dohányzók jelentős hányada mindkét nemben napi rendszerességgel dohányzott, arányuk a teljes populáción belül 23% volt a nőknél és 38,3% a férfiaknál. Minden tizenegyedik nő (9,4%) illetve minden negyedik férfi (25%) naponta legalább 20 szál cigarettát szívott el, azaz erős dohányosnak volt tekinthető. A dohányzás egészségkárosító hatásai természetesen nem szűnnek meg a leszokás pillanatában, ezért különösen aggasztó, hogy a kérdés idején nemdohányzók igen nagy része dohányzott korábban: a nemdohányzó nők

ötöde és a férfiak csaknem fele.

Az Egészségügyi Világszervezet jelentése az egészségre kockázatot jelentő tényezőkről **hangsúlyozza**, hogy a kockázati tényezők, így például a **dohányzás elleni küzdelem nemcsak az egyének, hanem az egyes közösségek és az állam feladata is**. Természetesen ezzel a megállapítással nem akarják csökkenteni az egyén felelősségét, de **rámutatnak arra, hogy közösségi segítséggel könnyebb elérni a kitűzött célokat**.

A civil társadalom dohányzásellenes szerepére **jó példa a nemzetközi „Ne gyújts rá!” nap**, amely amerikai gyökerekre nyúlik vissza. 1971-ben az USA Massachussets államának Randolph nevű városában Arthur P. Mullaney arra kérte a dohányzókat, hogy egy napig ne gyújtsanak rá, és azt a pénzt, amit aznap cigarettára költöttek volna, ajánlják fel jótékony célokra. A kezdeményezést az Amerikai Rákellenes Társaság terjesztette el az USA területén 1976-ban. A felhíváshoz rögtön az első évben csaknem 1 millió dohányos csatlakozott. Az évente, minden november harmadik csütörtökjén megrendezésre kerülő, **a dohányzásról való leszokást segítő nap** azóta túllépett Amerika határain, és **évek óta megrendezésre kerül Magyarországon is**.

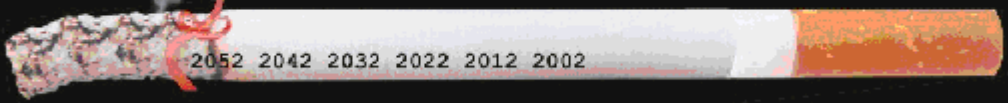
A Népegészségügyi Programiroda csatlakozva a nemzetközi „Ne gyújts rá!” naphoz, azzal a kéréssel fordul a dohányzó emberekhez, hogy november 21-én ne cigarettázzanak, inkább élvezzék a nemdohányzás előnyét. A nemdohányzó embereket, illetve az egészségügyi és oktatási intézmények, valamint a többi közintézmény munkatársait és a civil szervezetek tagjait arra kérik, hogy népszerűsítsék környezetükben a kezdeményezést, és segítsenek a dohányzóknak annak megvalósításában, hogy (legalább) egy napra abbahagyják a cigarettázást. Az alábbi plakát az idei magyar rendezvényre hívja fel a figyelmet.

Szifika 1999

Ma nem égetem tovább!

Ne gyújts rá!

2052 2042 2032 2022 2012 2002

Nemzetközi nap 2002. november 21.

KÖZLEMÉNYEK

SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓ 1%-ÁBÓL BEFOLYLT ÖSSZEG FELHASZNÁLÁSÁRÓL

A Magyar Higiénikusok Társasága (Budapest, IX. kerület Gyáli út 2-6., adószám: 19000204-1-43) ezúton teszi közzé, hogy a személyi jövedelemadó 1%-ából 2001-ben befolyt összeget a 2002-ben megtartott Társasági Kongresszus kiadványának megjelentetésére fordította.

A Főváros Népegészségügyéért Alapítvány (1138 Budapest, Váci út 174., adószám: 18066012-1-41) ezúton tájékoztatja mindazokat az állampolgárokat, akik a személyi jövedelemadójuk 1%-ának felajánlásával támogatták az Alapítvány céljait, hogy a 2001. évi adományból befolyt összeget (116270.- Ft) az Alapítvány célkitűzéseinek megfelelően továbbképzések, kongresszusok részvételi díjának támogatására fordították.

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2002. november 4-10.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Több **enterális fertőző megbetegedést regisztráltak** az előző hetinél, a salmonellosis bejelentések száma 40%-kal, a campylobacteriosis és az enteritis infectiosa diagnózissal jelentett eseteké 17%-kal emelkedett. A **salmonellosis** járványügyi helyzete a megbetegedések számában tapasztalt növekedés ellenére kedvezőbb volt a korábbi évek azonos hetében tapasztaltnál. Az **enteritis infectiosa** bejelentések száma 36%-kal volt több az előző év azonos hetében nyilvántartottnál.

A **virális hepatitisek** száma a 44. héthez képest gyakorlatilag nem változott. Mindössze hat területen diagnosztizáltak fertőző májgyulladást a 45. héten, a bejelentések kb. fele (12) Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből származott.

A **légúti fertőző betegségek** közül több varicella és mononucleosis infectiosa került a nyilvántartásba az előző hetinél, a scarlatina előfordulásában nem történt lényeges változás. A jellemző szezonalitásnak megfelelően szeptember vége óta folyamatosan emelkedik a **varicella** megbetegedések száma, a tárgyhéten közel 700 esetet jelentettek. A legtöbb megbetegedést Pest megyében diagnosztizálták. Egy **pertussis** és egy **rubeola**, valamint hat **mumpsz** megbetegedést regisztráltak, **morbillit** nem jelentettek. Egy **legionellosis** megbetegedés került a nyilvántartásba, így 45-re emelkedett az év eleje óta bejelentett esetek száma.

Az idegrendszeri fertőző betegségek járványügyi helyzete kedvezően alakult. Ezen a héten négy **purulens meningitist** jelentettek, az év eleje óta regisztrált megbetegedések kumulatív száma mintegy 20%-kal alacsonyabb volt az előző év azonos időszakában regisztráltnál.

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

45/2002.sz.heti jelentés (weekly report)

(2002.11.04 – 2002.11.10.)

Betegség Disease	a 45. héten (week)			az 1 – 45. héten (week)		
	2002.11.04- 2002.11.10.	2001.11.05- 2001.11.11.	Medián 1996- 2000	2002.	2001.	Medián 1996- 2000
Typhus abdominalis	-	-	-	1	1	1
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Salmonellosis	135	165	301	6662	6743	16293
Dysentheria	15	8	14	354	321	769
Dyspepsia coli	2	1	4	61	87	161
Egyéb E.coli enteritis	1	-	•	51	72	•
Campylobacteriosis	122	111	•	5292	5426	•
Yersiniosis	2	1	•	77	82	•
Enteritis infectiosa	712	520	•	34988	30996	•
Hepatitis infectiosa	21	23	42	837	738	1679
AIDS	-	-	2	22	15	29
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	-	•	19	10	•
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	1	-	-	9	1	1
Scarlatina	42	37	110	2147	2947	4169
Morbilli	-	-	-	1	28	24
Rubeola	1	2	3	64	83	138
Parotitis epidemica	6	11	4	158	232	265
Varicella	685	539	•	29639	33593	•
Mononucleosis inf.	32	30	23	1228	1137	1110
Legionellosis	1	-	•	45	60	•
Meningitis purulenta	4	4	•	186	230	•
Meningitis serosa	-	7	2	103	166	115
Encephalitis infectiosa	1	2	2	102	105	133
Creutzfeldt-J.-betegség	1	-	•	14	15	•
Lyme-kór	12	21	•	1091	1131	•
Listeriosis	-	-	•	4	4	•
Brucellosis	-	1	-	-	3	1
Leptospirosis	-	2	1	33	64	32
Tularemia	2	-	1	75	43	103
Tetanus	-	2	-	5	8	11
Vírusos haemorrh. láz	-	-	•	3	6	•
Malaria*	-	-	-	13	17	14
Toxoplasmosis	8	1	5	195	151	251

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

( ) 2001. június 1-től jelentendő (notifiable since 01.06.2001)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2002.11.12

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

45/2002.sz.heti jelentés (weekly report)

(20)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme-kór
Budapest	17	1	21	40	3	15	37	5	-	-
Baranya	10	4	8	6	-	6	21	1	-	-
Bács-Kiskun	11	1	3	27	-	-	4	-	-	1
Békés	5	-	6	48	2	2	51	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	10	-	6	16	12	4	68	6	-	1
Csongrád	2	-	5	56	-	-	11	1	-	3
Fejér	8	-	1	35	-	2	35	2	-	1
Győr-Moson-Sopron	8	-	7	15	-	-	18	-	1	1
Hajdú-Bihar	16	1	7	15	-	4	61	-	1	-
Heves	3	-	1	36	-	-	44	3	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	4	5	4	68	-	1	37	1	-	-
Komárom-Esztergom	3	-	-	10	1	2	9	-	1	-
Nógrád	2	-	4	24	1	-	13	-	-	-
Pest	9	-	15	69	2	2	148	2	-	-
Somogy	5	-	2	70	-	3	13	-	-	4
Szabolcs-Szatmár-Bereg	7	3	6	16	-	1	15	4	-	-
Tolna	5	-	-	19	-	-	15	2	-	-
Vas	5	-	6	19	-	-	11	1	-	1
Veszprém	5	-	18	113	-	-	53	2	1	-
Zala	-	-	2	10	-	-	21	2	-	-
Összesen (total)	135	15	122	712	21	42	685	32	4	12
Előző hét (previous week)	95	14	104	606	20	40	510	24	6	18

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2002.11.12

A "Johan Béla" Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a "Johan Béla" Országos Közegészségügyi Intézet és a Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.antsz.hu/oeik

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

"Johan Béla" Országos Epidemiológiai Központ
1966 Budapest, Pf. 64., Telefon: 476-1153, 476-1194
Telefax: 476-1223
E-mail: epiujsg.oeik@antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál arra hivatkozni kell.

Megbízott országos tisztifőorvos:
Prof. dr. Ungváry György

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő:
Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Szerkesztők:
Dr. Csohán Ágnes
Dr. Krisztalovics Katalin
Dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztők:
Lendvai Gyuláné
Kissné Sponga Zsuzsa
Nyomda vezetője:
Vizinger Ferenc

ISSN 1419-757X